

מסורת הש"ס

במה מדליקין פרק שני שבת

כד.

עין משפט
נר מצוה

בט א מיי פ"ב מהל (מהל) תפלה ה' י' ופ"ג)
מלכות צדקות הלכה ו כמנ
עין ח טושיע א"ח סי'
מפד עפ"ק א:
ב ג מיי פ"ב מהל צדקות
הלכה ה טמנ ש' טושיע
א"ח סי' מפד:
ג א מיי פ"ב מהל תפלה
הלכה י טמנ עשין ט'
טושיע א"ח סי' מפד כפ"א א
וסמן תל ספיק ג:
גב ד מיי ש' ה' יד טור
פ"ב א"ח סי' מפד
ספיק א ג:
גג ה ש' טפ"ק ג:
גד ו מיי ש' ה' י' טמנ
ש' טושיע א"ח סי'
מפד ספיק ג:

מוסף תוספות

א. דהוא גזירה היא. מוס'
טעם לעיל כל. ד"ה נהא
נוסף גזירה ואין יקום ונגזר
מזה למיטה. ב. דהא גזירה
היא. מוס' הל"ט. ג. א"כ
דלא גזרי' שאר גזרות
אשר ידור ולא תענית
דאיכא נוטפיא אפי' גזר
דיו"ט אטו שבת דיו"ט
ושבת כי דודי גינהו. מוס'
הל"ט. ד. דהא כיון
גזירה שמה יטה. שהיא
מלאכה בגזירה של חורה,
חשבינן להו כחדא וכו'.
אבל ב"ל הכלים גבי
טליתו דרבנן א"כ.
דמטוס חשב הוצאה
אפרסו. חומרא יתירא
היתה ולא גזרין בה יו"ט
אטו שבת. רמב"ם. ה. לפי
שאניא ראייה לכלום. מוס'
הל"ט. ו. שמדליק בערב
שבת ואיכא למגור שמה
יטה בשבת. מוס' הל"ט.
ז. מלישנא דברייתא. ח'
ה"ר. י. אלא אטרי אלא
בדיו"ט שחת להיות
בער"ש. מוס' הל"ט.
ט. דליכא למיחש להטי'
וכ"ש רוחו לן למשרי
בדיו"ט אביה. עשה לה"ן.
י. לפי שאין שורפין
קדשים ביו"ט, והיינו
סייעתי דרב חסדא. עשה
לה"ן. יא. למה הפסיק
בפסקא דילולא בשמן
שירפיה בין הלכות
חובנה. יב. דהא
דאיבעיא להו בבדמ"ז
ולא איבעיא להו בתפלה,
משום. יג. הל"ן.
יד. טובעיה יל. ח' הל"ן.
טו. שכל שיש בה הודאה
לשעבר ואומר בהודאה.
מלוי. טז. כיון כל תפלה
להבא. מלוי. טז. והונקו,
דהתם לאו דאסירי בעשיית
מלאכה, אלא ריעבא.
יז. שאין מחזירין אלא
ביום שיש בהם קרבן
מוסף, אבל אין בהם קרבן
מוסף כגון חנוכה ופורים
שחרית ומנחה, תענית
ומעמדות אין מחזירין
אותו. הגהות מנכ"ס.
יח. אלמא כל כה"ג לאו
שקר מקרי. יט. הל"ן. כיון
שבשעה שהתפלל בתענית
הי'. ח' הל"ן. כז. דאיכא
דאיכא נביא ביום, כיון
דליכא נביא במנחה אין
מחזירין אותו. מוס' הל"ט.
כ. דמפסידי בבביא במנחה
בשבת כשהל ביו"ט, לאו
דוקא נביא, אלא. מוס'
מגילה טז. ד"ה הקולא.
כא. ופסקי היינו הפטורה.
כב. מגילה טז. ד"ה הקולא.
כג. וקדמין. דאין
מפסידין. מוס' הל"ט.

ולא גזרי' נתן לתוך חלב מהותך שמן אטו לא נתן דבלא נתן נמי לא
אסור לאלא אטו שאין מהותך א"כ. דבלא מהותך גזרין גזרה לגזרה
דגזרי' אטו שאינו מהותך ושאינו מהותך אטו שמה יטה הא לא חשיב
גזרה לגזרה. דכשאינו מהותך ודאי יטה לפי שאינו נמשך אחר הפתילה
אצל הכא משום שמנונה עליו לית
לן לגימנר ודאי יטה ומיך ר"י דהכא
לא חשיב גזירה לגזרה דיו"ט ושבת
כי הדדי יניחו כדלמרינן צפרק צננה
אשה (לקמן דף ט. ושם) גבי סנדל
המסומני וקשה לרש"א דהכא גזרין
יו"ט אטו שבת וצריש כל הכלים
(לקמן דף קד. ושם) מסקין ללא
גזרין ושמה און להשוות גזרות של
חכמים זו לזו אומט שאינם צמלכה
אחת. גזירה יו"ט אטו שבת.
וקשה לרש"א הא דתנן צפ"ג צננה
(דף ט. ושם) מנעשה ושאל ר' תרפון
עליה ועל החלה שנטמאת ואמרו לו
לא חיוס ממקומה. והשתא לרבה
אמאי לא חיונה והא חיוא להיסק
תחת מצבילו ללא שיך צה למיגור
יו"ט אטו שבת כמו צמטן ולפי טעמא
דאין שורפין קדשים ביום טוב ניחא
ולין לטוח דגזרין חלה בשבת
אטו שבת. ח'
תניא בוותיה דרב חסדא. ואת
והא' משמע חוץ משמן
שריפה דאין מדליקין בשבת ולא
צו"ט והיינו דלא כרז חסדא דלדרי'
מדליקין בשבת. ו"ל דה"ק כל אלו
שארנו אין מדליקין בשבת מדליקין
ביום טוב וכ"ש אומט שמדליקין
בשבת מדליקין ביום טוב מוח משמן
שריפה אף על פי שמדליקין בשבת.
אין מדליקין ביום טוב וכו'.
איבעיא להו מהו להזכיר שר
חנוכה בברכת המזון.
מימיה דקך מילתא הוה ליה לאסקי
לעיל גבי מילי דחנוכה. ח'
מהו להזכיר שר חנוכה בהבמ"ז.
ג' תפלה פשיטא אף על דמוכר
משום דתפלה צצור הוא ואיכא
פרסומי ניסא אצל צנחמו' שבצ"ג
ליכא פרסומי ניסא כולי האי.
מוכיר בהודאה. דעל הסיס
הודאה היא ולא תפלה. י'
בבונה ירושלים. כמו צר"ח
שאומר יעלה ויצא צנונה
ירושלים. ט' ומשום דיעלה ויצא היא
תפלה ותחנוניס תקנוה. ט'
ירושלים דהיא נמי תפלה וצ"ח
תיקנוה צעזודה שהיא תפלה להשג
ישראל לירושלים. או דילמא כיון
דלא אסור בעשיית מלאכה בו'. והא
דלמר צפ"ג דמגילה (דף כז. ושם)
כל שיש צו ציטול מלאכה לעס כגון
תענית ציצור וט' צצק קורין שלשה
ושאין צו ציטול מלאכה לעס כגון
ראש חודש וחולו של מועד קורין
ד' ט' היינו מנהג צעלמא שאין רגילין
לעשות מלאכה. ח'.

צנרת המון. תפלה פשיטא לן שהרי להלל ולהודאה נקצו
כדלמרינן לעיל י'. לא מוכרינן. לא חייבו להזכיר. אינו מוכיר. אינו
צריך להזכיר. מה תפלה צנרת הודאה. דהא כולה מילתא דחנוכה
עיקרה להודאה נתקנה: **זהו** הדאה. צנרת הארץ. ואומר מעין
המאורע צעזודה. לבקש רחמים על
ישראל ועל ירושלים להשיג עבודה
למקומה לעשות קרבות היום: שני
ותמישי. משמע של כל שבתות השנה
ומאי צבדתייהו לזוכרם ולחלקם
משאר ימות השנה: של תעניות.
שהיו גזרים תעניות על הגשמים שני
ותמישי ושאין צמט' תענית (דף י.):
ושל מעמדות. כלומר ליימים של
מעמדות שהיו מתענין ארבעה
תעניות בשבת שני ושלישי ורביעי
ותמישי מעין המאורע ידיהו תפלה
תענית: **ערבים.** לילי כניסתן ואע"פ
שאוכל ושותה כל הלילה מתפלל
תפלה תענית מלאך שנכנס היום
והכי נמי אמר רב הונא צמטת
תענית (דף יא.) יתיד שקבל עליו
תענית אף על פי שאוכל ושותה כל
הלילה מתפלל תפלה תענית. ונתשו'
הגאונים מלאחי צרייתא שנו רבותינו
פעמים שאדם שרוי צתענית ואינו
מתפלל ופעמים שאינו שרוי צתענית
ומתפלל הא כיכד כאן כניסתה כאן
ציילתה כלומר ערב תענית אע"פ
שעמיד לאכול לאחר תפלה מתפלל
תפלה תענית וליל מחמתו אף על פי
שעידנו צתענית מתפלל תפלה
ערבית אינו מתפלל תפלה תענית.
וסוף דברי הגאונים תכחו אצל אין
אנו רגילים לומר ערבית ואפילו
שחרית שמה יארע לו חונס חולי או
זולמס ויטעום כלום ומלא שקרן
בתפלתו: אין מחזירין אותו. ללאו
דאורייתא ניינו: צנרת המון. של
ערבית כניסתו וכ"ש ציילתו כצנר
עזר היום: של חנוכה צמוספין.
תפלה מוספין לשבת ור"ח שבתוך
ימי חנוכה מהו להזכיר על הניסים
זהוהא: **צד' חפלות.** ערבית
ושחרית מוסף ומנחה וכיון שחוצת
תפלה זה היום אינה פחותה משאר
תפלות של יום: אין נביא צר"ח.
הכל נמי הואיל אלמלא ר"ח אין
מוספין חנוכה לשבת. צני לזכור:
הכל איסי (ששחרית וערבית)
ומנחה. וכיון שהיום מחויב צארבע
תפלות כו כן וז: **המפטיר צנניא
במנחה בשבת.** מלאחי צתשובת
הגאונים שהיו רגילים לקרות צנניא
בשבתות צמנחה עשרה פסוקים
צבימי פרסיים גזרו גזרה' שלא לעשות
וכיון שנתמלקו סתמלקו: אין נביא
צמנחה ביום טוב. אף על גב
דאיתה שחרית הואיל ומנחה לאו
משום יום טוב אחי לא מוכרינן:
כלל

תניא בוותיה דרב חסדא (ב) כל אלו שאמרנו
אין מדליקין בהן בשבת מדליקין בהן ביום
טוב חוץ משמן שריפה לפי שאין שורפין
קדשים ביום טוב: איבעיא להו מהו להזכיר
של חנוכה בברכת המזון כיון דמדרבנן
הוא לא מוכרינן או דילמא משום פרוסומי
ניסא מוכרינן אמר רבא אמר רב סהורה
אמר רב הונא אינו מוכיר ואם בא להזכיר
מוכיר בהודאה רב הונא בר יהודה איקלע
לבי רבא סבר לאדכורי בבונה ירושלים
אמר להו רב ששת כתפלה אמה תפלה
בהודאה אף ברכת המזון בהודאה: איבעיא
להו מהו להזכיר ראש חודש בברכת המזון
אם תימצי לומר בחנוכה דרבנן לא צריך
ראש חודש דאורייתא צריך או דילמא
כיון דלא אסור בעשיית מלאכה לא
מוכרינן רב אמר מוכיר רבי חנינא אמר אינו
מוכיר אמר רב זריקא נקוט דרב בידך דקאי
רבי אושעיא בוותיה דתני ר' אושעיא ימים
שיש בהן קרבן מוסף כגון ר"ח וחוש"מ ערבית
ושחרית ומנחה מתפלל שמונה עשרה
ואומר מעין המאורע בעבודה ואם לא אמר
מחזירין אותו ואין בהן קדושה על הכוס
ויש בהן הזכרה בברכת המזון ימים
שאין בהן קרבן מוסף כגון שני וחמישי מאי
(ושני) ותעניות ומעמדות שני וחמישי מאי
ועמדות יערבית ושחרית ומנחה מתפלל
שמונה עשרה ואומר מעין המאורע בשמוע
תפלה והוא לא אמר אין מחזירין אותו
(ואין בהן קדושה על הכוס) ואין בהן
הזכרה בברכת המזון: איבעיא להו מהו
להזכיר של חנוכה במוספין כיון דלית ביה
מוסף בדידה לא מוכרינן או דילמא יום
הוא שחייב בארבע תפלות רב הונא ורב
יהודה דאמרי תרוייהו אינו מוכיר רב נחמן
ורבי יוחנן דאמרי תרוייהו מוכיר אמר אביי
לרב יוסף הא דרב הונא ורב יהודה דרב
הוא דאמר רב גידל אמר רב ראש חדש
שחל להיות בשבת המפטיר בנביא בשבת
אינו צריך להזכיר של ראש חדש שאילמלא
שבת אין נביא בראש חדש מי דמי התם נביא
בדר"ח ליכא כלל הכא איתה בערבית
ושחרית ומנחה אלא להא דמיא דאמר רב
אחדבוי אמר רב מתנה אמר רב יום טוב
שחל להיות בשבת המפטיר בנביא במנחה
בשבת א"צ להזכיר של יום טוב שאילמלא
שבת אין נביא במנחה ביום טוב
ולית

א) מוספתא פקק ג'
ב) מוספתא בריטא פ"ג ע"ג
ג) [תענית כ"ט]:
ד) [תענית כ"ט]:
ה) [תענית כ"ט]:
ו) [תענית כ"ט]:
ז) [תענית כ"ט]:
ח) [תענית כ"ט]:
ט) [תענית כ"ט]:
י) [תענית כ"ט]:
יא) [תענית כ"ט]:
יב) [תענית כ"ט]:
יג) [תענית כ"ט]:
יד) [תענית כ"ט]:
טו) [תענית כ"ט]:
טז) [תענית כ"ט]:
יז) [תענית כ"ט]:
יח) [תענית כ"ט]:
יט) [תענית כ"ט]:
כ) [תענית כ"ט]:

רבינו הנאל

ותניא בוותיה כל השמיים
שארנו חכמים אין מדליקין
בהן בשבת אבל מדליקין
בהן בדיו"ט חוץ משהל
שריפה, שאין שורפין
קדשים [פסולין] בדיו"ט
(פסולין). אמר רבא מוכיר
של חנוכה בברכת המזון
כתפלה, מה תפלה בהודאה
אף ברכת המזון בהודאה.
אמר רב מוכיר של ר"ח
בברכת המזון, דהני רב
הושעיא ימים שיש בהן
קרבן מוסף, כגון ר"ח וחול
של מועד ערבית שחרית
ומנחה מתפלל יום ואומר
מעין המאורע בעבודה, ואם
לא אמר מחזירין אותו, ואין
בהן קדושה על הכוס, ויש
בהן הזכרה בבמ"ז. מוס'
שאין בהן קרבן מוסף,
כגון שני וחמישי ושל
תעניות ומעמדות ערבית
ושחרית ומנחה מתפלל
י"ח ואומר מנחה מתפלל
בשמוע תפלה, ואם לא אמר
אין מחזירין אותו, ואין
בהם קדושה על הכוס ולא
הזכרה בבמ"ז. ואסיקנא
נמי דמוכיר של חנוכה
בתפלת המוסף של שבת
ועל ר"ח שבת

ד'תני ר' אושעיא (בוותיה) בו'. מהכא לא הוי צעני למיפשט לעיל דאינו מוכיר חנוכה צנרת המון דאיכא לדוקא נקט תעניות
ומעמדות אצל חנוכה ופורים אף על פי שאין צהן קרבן מוסף צריך להזכיר משום פרסומי ניסא ואיכא ליכא למיפשט צלמלא נקט
תעניות ומעמדות משום תפלה מוסף והוא הדין דחנוכה ומייהו אף צמנוכה ופורים אם לא אמר צתפלה אין מחזירין אותו. כדלמא צהדיא
צמוספתא דצרכות (פקק מ"ח): **תעניות ועמדות ערבית שחרית ומנחה בו'.** מה שפי' הגאונים שאין אנו רגילים לצומר ערבית
ואפילו שחרית שמה יארע לו חונס חולי או זולמס ומלא שקרן צתפלתו ומה שש"ס מתפלל שחרית היינו לפי שא"א שלא יענה
אחד מהם וקשה לר"י אם כן היאך ליה אדם תעניתו ופורה הלא ימלא שקרן צתפלתו קודם תקנת הגאונים ולעיל צפ"ק (דף יב.) דלמר
ליווך מר וליפרע הלא כבר התפלל תפלה תענית. **א"א** דהא דמיא דאמר רב אחדבוי בו'. מימיה תרמי מילתא דרב למה לי
לאשמועינן יום טוב שחל להיות בשבת. ו"כ' ראש חודש דליכא צנניא כלל ומיך ר"י דהא מכלל צחיתתא אחתמר:
שא"ל מלא שבת אין נביא במנחה. וקשה לר"י דתנן צפרק שלישי דמגילה (דף גא. ושם ע"ש) צשני וצחמישי וצשבת צמנחה קורין
שלשה ואין מפסידין צנניא ומיך ר"ח דנביא דהכא. היינו תכזבים שהיו מפסידין צמנוכיס צשבת צמנחה כדלמר
צפרק כל כתבי (לקמן דף קטז): כנהרדעא פסקי סידרל כמנוכיס צמנחתא צשבתא. וצמגילה. איירי צנניא ממש:
ולית